

Microlepidòpters nous o interessants per a la fauna catalana i iberobaleària, X (Lepidoptera: Pyralidae, Crambidae)

Josep Joaquim Pérez De-Gregorio & Emili Requena

Museu de Ciències Naturals de Barcelona (Zoologia). Passeig Picasso, s/n; E-08003 Barcelona

Abstract. New or interesting Microlepidoptera from Catalonia, Iberian Peninsula and Balearic Islands fauna, X (Lepidoptera: Pyralidae, Crambidae). In this paper 12 species of Microlepidoptera belonging to the families Pyralidae and Crambidae that are either new or interesting for Catalonia, the Iberian Peninsula or the Balearic Islands fauna are reported.

Resum. S'esmenten 12 espècies de microlepidòpters de les famílies Pyralidae i Crambidae que són noves o interessants per a la fauna catalana i iberobaleària.

Key words: Pyralidae, Crambidae, Microlepidoptera, faunistics, Catalonia, Balearic Islands, Iberian Peninsula.

Introducció

L'estudi del material de Pyralidae i Crambidae recollit pels autors i altres lepidopteròlegs en els darrers anys, així com l'examen i la revisió de les col·leccions de lepidòpters del Museu de Ciències Naturals de Barcelona (Zoologia) i d'una part de les del Museu Nacional de Ciències Naturals de Madrid, ens permet recollir en aquest treball la troballa de 12 espècies de les famílies esmentades que són noves o interessants per a la fauna catalana i iberobaleària i/o que confirmen la presència en la nostra fauna d'alguns del tàxons tractats. El material i les col·leccions que s'han estudiat procedeixen de Margarita Bravo (MB), Josep Muñoz (JM), Ricard Orozco (RO), Josep Joaquim Pérez De-Gregorio (JJPDG), Emili Requena (ER), Martí Rondós (MR) i Francesc Vallhonrat (FV) i de les col·leccions del Museu de Ciències Naturals de Barcelona (Zoologia) (MCNBZ) i del Museu Nacional de Ciències Naturals de Madrid (MNCN). Les novetats faunístiques figuren indicades amb un asterisc (*).

Relació d'espècies

Pyralidae (Pyralinae)

Stemmatophora rungsi Leraut, 2000 (= *Actenia urraca* Agenjo, 1966, *nomen nudum*)

Al seu catàleg dels Pyralidae espanyols, Agenjo (1966) hi va incloure una nova espècie, *Actenia urraca* nov. sp., que mai va descriure. Al catàleg de Vives Moreno

(1994), *A. urraca* figura com a sinònim de *Stemmatophora honestalis* (Treitschke, 1829). Com que aquest és un tàxon de l'Europa central i oriental, les citacions ibèriques constitueixen, al nostre parer (Pérez De-Gregorio & Requena 2008), confusions amb *S. rungsi* Leraut, 2000.

Hem localitzat a la col·lecció Agenjo (MNCN) el tipus de *S. urraca* (Galapagar, serra de Guadarrama, Madrid, (30TVK19, 891 m), 1 ♂, 18.IX.1965 (R. Agenjo *leg.*)) i hem comprovat que es tracta d'un individu típic de *S. rungsi*.

Pyralidae (Galleriinae)

**Achroia grisella* (Fabricius, 1794)

Material estudiat. Catalunya. Pla d'Urgell: Barbens (31TCG31, 283 m), 1 ♀, VI.1923 (J. Grustan *leg. in col.* Sagarra, MCNBZ).

País Basc: Bilbao (Biscaia) (30TWN08, 20 m), 6 ex (col. Seebold, MNCN).

Espècie cosmopolita, estesa per Europa, Àsia, Amèrica i Austràlia (Slamka 2006). Els adults s'alimenten de detritus i volen els mesos d'abril a octubre, en diverses generacions (Lhomme [1935]; Slamka 2006). A la península Ibèrica l'hem vist citada de Bilbao (Biscaia, País Basc) (Seebold 1898) i Jaca (Osca, Aragó) (Fassnidge 1935).

Novetat per a la fauna catalana. L'adult i les genitatives han estat representats per Slamka (1997, 2006).

Aphomia sociella (Linnaeus, 1758)

Material estudiat. Catalunya. Vall d'Aran: Les (31TCH14, 631 m), 1 ♀, 21.VIII.1915 (A. Codina *leg. in col.* Codina, MCNBZ) (Codina 1918), 1 ♀, VII.1963 (R. Agenjo *leg. in col.* Agenjo, MNCN); Salardú (31TCH23, 1.268 m), 2 ♀, 24-28.VII.1922 (S. Novellas *leg. in col.* Sagarra, MCNBZ).

Pallars Sobirà: Esterri d'Aneu (31TCH42, 948 m), 1 ♀, 14.VII.1983 (ER *leg.*). **Alt Urgell:** Alinyà (31TCG67, 957 m), 24-26.VII.2008 (FV *leg.*); Josa de Cadí (31TCG87, 1.429 m), 2 ♀, 1 ♂, 4-6.VIII.1998, 5.VIII.2004, (MR *leg.*). **Berguedà:** Bagà (31TDG07, 785 m), 1 ♂, 11-15.VIII.2000 (JPDG *leg.*). **Baixa Cerdanya:** Bellver (31TCG99, 1.100 m), 1 ♀, 3.VIII.1989 (ER *leg.*). **Ripollès:** Núria (31TCG58, 1.958 m), 1 ♀, 22.VII.1993 (JPDG *leg.*); Ribes de Freser (31TDG38, 912 m), 1 ♀, 22.VII.1919 (A. Weiss *leg. in col.* Sagarra, MCNBZ); Setcases (31TDG49, 1.279 m), 1 ♀, 1-15.VIII.1911 (A. Codina *leg. in col.* Codina, MCNBZ; Codina 1918), 1 ♀, 4.IX.1951 (D. Hospital *leg. Col. D. Hospital, MNCN*). **Osona:** Viladrau (Guilleries, 31TDG43, 821 m), 3 ♀, 21-28.VIII.1918, 23.IX.1919 (S. Novellas *leg. in col.* Sagarra, MCNBZ).

Cantàbria: La Florida (30TUN89, 450 m), 2 ♀, VIII.1953, IX.1955 (R. Agenjo & G. Pardo *leg. in col.* Agenjo, MNCN); Mazcuerras (30TVN09, 135 m), 1 ♀, VII.1929 (G. Fernández de Córdoba *leg. in col.* MNCN).

Madrid: Cercedilla (serra de Guadarrama, 30TVL00, 1.500 m), 5 ♀, VIII.1929 (C. Cabrera *leg. in col.* MNCN), 20-25.VII a 17.VIII.1957 (R. Agenjo *leg. in col.* Agenjo, MNCN).

Múrcia: serra d'Espanya (30SXG38-39, 700 m), 1 ♀, 17.V.1927 (A. Schmidt *leg. in col.* MNCN).

Citacions dubtoses:

Bilbao (Biscaia, País Basc) (Seebold 1898) (a la col. Seebold, MNCN, es conserven cinc exemplars etiquetats de Bilbao, la procedència dels quals és dubtosa).

Algesires (Cadis, Andalusia) (Zerny 1927b).

El Grau (Plana Baixa, Castelló de la Plana, País Valencià) (Agenjo 1964) (el material referenciat no ha estat trobat a la col·lecció d'aquest autor, MNCN).

Piràlid holàrtic, estès per Europa, Àsia i Nord-amèrica. Els adults, amb notable dimorfisme sexual, volen en una generació els mesos de juny a setembre; les eruges es desen-

volupen a l'interior dels nius d'himenòpters i s'alimenten de detritus (Slamka 2006).

A la península Ibèrica sembla una espècie d'hàbits oròfils, estesa pels indrets muntanyosos (serralades de la meitat nord peninsular, serralades ibèriques, serra d'Espanya), i són dubtoses algunes citacions de zones baixes i litorals basades en material mal etiquetat i/o en confusions amb l'espècie afí *Lamoria anella* (Denis & Schiffermüller, 1775), molt comuna i estesa pels indrets baixos i de mitjana alçària de tot el país. A Catalunya, fins ara s'ha trobat al Pirineu, Prepirineu i Sistema Transversal (Guilleries-Montseny), d'on ha estat citada per diversos autors: Les (Vall d'Aran) i Setcases (Ripollès) (Codina 1918); serra de Montardo (Pallars Sobirà) (De Prins 1982). La citació de Barcelona (Barcelonès) de Cuní i Martorell (1874) va ser una confusió amb *L. anella* i ja va ser esmenada *de facto* per Codina (1918).

Ha estat esmentada de diverses localitats dels Pirineus Orientals francesos (Brusseaux *et al.* 2003a). L'adult i les genitàlies figuren representats per Slamka (1997, 2006).

Pyralidae (Phycitinae)

***Valdovecaria hispanicella* (Herrich-Schäffer, 1855)**

Material estudiat. **Catalunya:** **Barcelonès:** Barcelona (31TDF38, 9 m), 1 ♂, VII.1916 (A. Codina *leg. in col.* Codina, MCNBZ); Santa Coloma de Gramenet (31TF39, 56 m), 1 ♀, 1906 (I. Sagarra *leg. in col.* Sagarra, MCNBZ). **Osona:** Balenyà (31TDG43, 600 m), 1 ♂, 28.VII.1943 (A. Vilarrúbia *leg. in col.* MCNBZ).

Aragó: Terol (30TXK66, 935 m), 1 ♂, VIII.1931 (B. Muñoz *leg. in col.* MNCN).

Madrid: Montarco (30TVK56, 518 m), 1 ♀, VII.1921 (F. Martínez de la Escalera *leg. in col.* MNCN).

Múrcia: Librilla (30TXG49, 168 m), 2 ♂, VIII.1953 (M. Menchón *leg. in col.* MNCN).

Ficítid descrit d'Andalusia (Ronda, prov. de Màlaga), estès per la península Ibèrica i el sud-est de França, al qual s'han d'atribuir (Leraut 2002) les citacions espanyoles i franceses de *V. umbratella* (Treitschke, 1832), tàxon descrit de Dalmàcia i que viu a Itàlia, l'antiga Iugoslàvia i el nord d'Àfrica. De Catalunya només coneixem una antiga citació de Barcelona (Barcelonès) feta per Ragonot (1893).

****Ancylosis rhodochrella* (Herrich-Schäffer, 1852)**

Material estudiat. **Catalunya.** **Anoia:** Jorba (31TCG70, 397 m), 1 ♂, 17.VII.1998 (ER *leg.*), Santa Maria de Miralles (30TCF79, 643 m), 1 ♂, 27.VII.2000 (ER *leg.*). **Garrigues:** Castellidans (31TCF19, 353 m), 1 ♂, 29.IV.2005 (RO *leg.*). **Pla d'Urgell:** Anglesola (31TCG41, 322 m), 1 ♂, IV.1923 (J. Grustan *leg. in col.* Sagarra, MCNBZ).

Nova per a la fauna catalana. L'adult i les genitàlies han estat figurats per Roessler (1973).

Ficítid mediterraneoasiàtic, descrit d'Algèria i estès pel Magrib, la península Ibèrica, Rússia, Anatòlia i l'Àsia Menor (Roessler 1973; Vives Moreno 1991, 1994). Va ser esmentat per primer cop per a la fauna ibèrica per Vives Moreno (1991), de dues localitats de la província de Madrid (Alcobendas i Camporreal).

Crambidae (Crambinae)

Ancylolomia tripolitella (Rebel, 1909) (figs. 1a i 1b)

Material estudiat. Andalusia: desert de Tabernas (Almeria) (SWF57, 350 m) i salines del cap de Gata (Almeria) (30SWF67, 2 m), sèrie 3-4.X.2009 (MR *leg.*). Vola aplegada amb *Agriphila cyneraicellus* (Ragonot, 1887), un altre interessant Crambinae mediterraneasiàtic xeròfil (vegeu Pérez De-Gregorio & Requena 2008).

Cràmbid mediterraneasiàtic, descrit de Líbia i que viu des del Magrib (Algèria, Líbia) i la conca mediterrània fins a l'Àsia Menor (Bleszynski 1965). De bionomia autumnal, vola els mesos de setembre i octubre.

Fins a data ben recent, la presència d'*A. tripolitella* a la fauna ibèrica era dubtosa. Bleszynski (1965) va figurar en la seva monografia (làmina 29, fig. 328) un mascle procedent de La Alberca (Múrcia), capturat el V.1927 (P. Coma *leg.*), però en parlar en el text de la distribució no en recull la presència ni a Espanya ni a Europa. Agenjo (1968) esmenta l'existència a la seva col·lecció d'una femella d'*A. tripolitella* procedent d'Alacant (Alacantí, País Valencià) (V. Duart *leg.*), si bé el mateix exemplar apareix referit com a *Ancylolomia disparalis* (Hübner, 1825) a la seva monografia de les *Ancylolomia* spp. espanyoles (Agenjo 1963) i l'examen de la col·lecció Agenjo (MNCN) no ha permès trobar ni l'individu en qüestió ni cap exemplar espanyol d'*A. tripolitella*. Bassi (1985), en citar el tàxon de l'illa de Sardenya, ho fa com a novetat per a la fauna europea i considera no confirmada la seva presència a Espanya. Ha estat en data ben recent (Ylla *et al.* 2008) que *A. tripolitella* ha estat finalment confirmada del sud d'Espanya (Almeria, Andalusia) a partir de dos exemplars procedents de Tabernas (30SWF59, 425 m) i del cap de Gata (30SWF76, 20 m), recollits la primera meitat d'octubre del 1998 i el 1999.

L'adult i les genitatives han estat figurats per Bleszynski (1965) i Slamka (2008).

Crambidae (Pyraustinae)

Pyrausta nigrata (Scopoli, 1763)

Material estudiat. Aragó: Albarrasí (serra d'Albarrasí, Terol) (30TXK37, 1.250 m), 1 ♂, (col. Seebold, MNCN).

Castella-la Manxa: Tragacete (Montes Universales, Conca) (30TWK96, 1.269 m), 1 ♂, 23.VI.2008 (JJPDG & MB *leg.*).

Castella i Lleó: Pineda de la Sierra (serra de La Demanda, Burgos) (30TVM77, 1.500 m), sèrie, 30.V-1.VI.2009 (JJPDG & MB *leg.*).

Espècie eurosiberiana, oròfila, que a la península Ibèrica habita els sistemes muntanyosos de la meitat nord; vola de dia, els mesos de maig a juliol, als prats de l'estatge montà situats entre els 1.000 i els 1.800 m. A Catalunya viu al Pirineu i Prepirineu, on ha estat trobada a diversos indrets: la Molina (Baixa Cerdanya), Bagà (Berguedà), Gombren, Montgrony, Coll de Santigosa, Collada de Toses, Vidrà (Ripollès), massís del Puigsacalm (Baixa Garrotxa).

Fora de Catalunya, l'hem vist esmentada del Pirineu d'Osca (Abós Castel 1997) (citació errònia), del nord-est de Portugal (Marabuto & Maravalhas 2008) i de la serra d'Albarrasí (Seebold 1898).

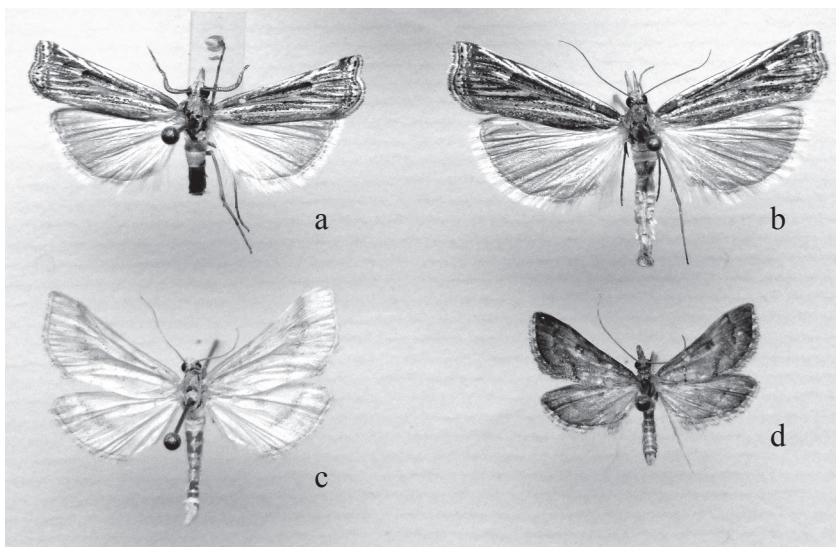

Fig. 1 Adults de: **a i b**, *Ancylolema tripolitella* (Rebel), ♂, ♀, salines del cap de Gata i desert de Tabernas, Almeria, 3-4.X.2009; **c**, *Metasia suppandalis* (Hübner), ♂, coll de les Masies, muntanyes de Prades, 15.VIII.2009; **d**, *Metasia corsicalis* (Duponchel), ♂, Bronchales, serra d'Albarrasí, 12-15.VII.2009 [Foto: M. Rondós].

La citació del Pirineu d'Osca (Abós Castel 1997) va ser una confusió amb *P. cingulata* (Linnaeus, 1758), espècie esmentada a la mateixa publicació.

Crambidae (Spilomelinae)

**Metasia suppandalis* (Hübner, 1823) (fig. 1c)

Material estudiat. Catalunya. Baix Camp: Coll de les Masies (muntanyes de Prades) (31TCF27, 980-1.000 m), 1 ♂, 15.VIII.2009 (JJPDG *leg.*).

Aragó: Albarrasí (serra d'Albarrasí) (Terol, 30TXK37, 1.259 m), 2 ♀ (col. Seebold, MNCN), Bronchales (serra d'Albarrasí, Terol) (30TXK18, 1.569 m), 1 ♀, 12-15.VII.2009 (JJPDG & MB *leg.*).

Castella i Lleó: Estepar (Burgos) (30TVM27, 800 m), sèrie, VIII-IX.1928 a 1930 (R. Agenjo *leg. in col. Agenjo, MNCN*).

Castella-la Manxa: Alcuneza (Sigüenza, Guadalajara), (30TWL35, 1.065 m), 1 ♂, 15.VIII.2003 (RO *leg.*); Saldón (Montes Universales, Conca) (1.103 m), 1 ♀, 24.VI.1987 (J. Rius *leg. in col. Rius, MCNBZ*).

Madrid: Vaciamadrid (30TVK56, 540 m), 1 ♂, 9.X.1964 (R. Agenjo *leg. in col. Agenjo, MNCN*).

Múrcia: Librilla (30TXG49, 168 m), 1 ♂, 1 ♀, VIII.1957-1959 (M. Menchón *leg. col. MNCN*).

Extremadura: Badajoz (29SPD70, 167 m), sèrie, 4.X.1978, 25.VI.1979, 11.IX.1998 (JM *leg.*).

Andalusia: San José (cap de Gata, Almeria) (30SWF76, 10 m), 1 ♂, 18.VIII.1991 (JM *leg.*).

Tàxon mediterraneoasiàtic, estès pel sud d'Europa, el nord d'Àfrica i l'Àsia Menor. Ha estat esmentat de diverses localitats de la península Ibèrica:

Andalusia: sense concretar (Seebold 1898); Gibraltar, San Roque (Cadis) (Zerny 1927b).

Extremadura: Càceres (Agenjo 1974).

Múrcia: Llorca (Derra & Hacker 1982).

Castella-la Manxa: Belmontejo, Conca (Conca) (Seebold 1898; Caradja 1916; Derra & Hacker 1982).

Aragó: Albarrasí (serra d'Albarrasí, Terol) (Seebold 1898; Zerny 1927a; Derra & Hacker 1982), Muniesa (Terol) (Derra & Hacker 1982), Jaca (Osca) (Fassnidge 1935).

Navarra: Ilurdain (Cifuentes 1995).

Pirineus Orientals francesos (Marion 1975; Brusseau *et al.* 2003b). Vola en una generació, els mesos de juny a setembre.

Nova per a la fauna catalana. L'adult i les genitatives han estat representats per Marion (1975) i Peslier (2007).

***Metasia corsicalis* (Duponchel, 1833) (fig. 1d)**

Material estudiat. Catalunya. **Barcelonès:** Vallvidrera (31TDF28, 360 m), 2 ex, 6.VII.1921, 8.VIII.1922 (I. Sagarra *leg. in col.* Sagarra, MCNBZ). **Gironès:** Llorà (serra de Finestres) (31TDG75, 205 m), 2 ex, 4.VIII.1986 (JPDG *leg.*). **Maresme:** Alella (31TDF49, 90 m), 1 ex, VII.1962 (R. Agenjo *leg. in col.* Agenjo, MNCN). **Vallès Oriental:** Sant Pere de Vilamajor (31TDG41, 307 m), 1 ex, 7-10.VIII.1920 (I. Sagarra *leg. in col.* Sagarra, MCNBZ). **Tarragonès:** Torredembarra (31TCF65, 15 m), 1 ex, 7.VII.1983 (RO *leg.*).

Aragó: Bronchales (serra d'Albarrasí, Terol) (30TXK18, 1.569 m), 1 ex, 12-15.VII.2009 (JPDG & MB *leg.*).

Madrid: Alcobendas (30TVK48, 662 m), 1 ex, 2.VIII.1934 (H. Flores *leg. in col.* MNCN); El Escorial (serra de Guadarrama, 30TVK09, 900 m), 1 ex, VIII.1923 (F. Martínez de la Escalera *leg. col.* MNCN).

Un altre element mediterraneoasiàtic, descrit de l'illa de Còrsega i estès pels països mediterranis, des de la península Ibèrica fins a l'antiga Iugoslàvia (Speidel 1996). A la península Ibèrica l'hem vist citada de manera imprecisa de Catalunya (Rebel 1901), de la serra d'Albarrasí (Terol, Aragó; Zerny 1927a) i de Jaca (Osca, Aragó; Fassnidge 1935), així com de l'illa de Mallorca (Rebel 1929). Brusseau *et al.* (2003b) la refereixen de nombroses localitats dels Pirineus Orientals francesos. Vola en una generació, els mesos de juliol i agost.

L'adult i les genitatives masculines han estat figurats per Marion (1975) i Peslier (2007).

***Metasia ibericalis* Ragonot, 1894**

Material estudiat. Catalunya. **Montsià:** barranc del Farrúbio (Ports de Tortosa-Beseit) (31TBF82, 400 m), 1 ♀, 9.VII.2008 (JPDG *leg.*). **Tarragonès:** Torredembarra (31TCF65, 15 m), 1 ♀, 7.VIII.1983 (RO *leg.*).

Spilomelinae iberomagribí, descrit de Conca i estès pel Magrib, la península Ibèrica i el sud-est de França. A les citacions catalanes conegudes: Vallvidrera (Barcelonès) i Santa Coloma de Queralt (Conca de Barberà), basades en material antic de les col·leccions del MCNBZ (Pérez De-Gregorio & Requena, 2008), s'hi poden afegir les mencionades anteriorment.

Espècies dubtoses i/o per confirmar:

Pyralidae (Galleriinae)

Aphomia zelleri (Joannis, 1932) (= *bipunctanus* Zeller, 1848, nom invalidat)

Tàxon eurosiberià, estès per Europa i Àsia, fins al Japó (Slamka 1997, 2006). Vola els mesos de maig a setembre, segons aquest autor. No figura al catàleg dels Galleriinae espanyols d'Agenjo (1966), però sí al de Vives Moreno (1991, 1994).

Rebel (1930) va citar la troballa d'un mascle a Eivissa (illes Balears), IX.1929 (Koller *leg.*), però aquesta citació no ha estat confirmada i tot el material de les illes Balears examinat fins ara per nosaltres pertany a l'espècie afí *Lamoria anella* (Denis & Schiffermüller, 1775), igualment esmentada de l'arxipèlag i amb la qual sovint ha estat confosa. A la col·lecció Agenjo (MNCN) es conserva un mascle de Galleriinae, en molt mal estat, procedent de Galapagar (serra de Guadarrama, Madrid) i determinat per Agenjo (amb dubtes) com a *A. zelleri*, que hem examinat nosaltres i que pertany, igualment, a *Lamoria anella*.

Com que no se n'ha pogut confirmar la presència en la fauna iberobalear i les citacions fidedignes més properes són del nord de França (Lhomme [1935]; Jacques Nel com. pers.), creiem que cal considerar molt dubtosa la seva presència al nostre país.

Igual consideració ens mereix la presència a la península Ibèrica d'*Aphomia unicolor* (Staudinger, 1880), espècie de l'Europa oriental (Grècia) (Slamka 2006), inclosa per Agenjo (1966) al seu catàleg dels Galleriinae espanyols, segons una antiga citació de la serra d'Espanya (Múrcia) (Caradja 1916), i de la qual no coneixen cap citació ibèrica posterior ni hem trobat cap exemplar espanyol en les col·leccions examinades. Slamka (2006) considera igualment dubtosa la seva presència a l'Europa occidental. La menció de Caradja sens dubte va ser una confusió amb *Aphomia murciella* (Zerny, 1914), endemisme ibèric descrit d'aquella serra.

Agraïments

Agraïm als amics i consocis senyors Ricard Orozco (Barcelona), Josep Muñoz (Girona), Martí Rondós (Sant Feliu de Guíxols, Girona) i Francesc Vallhonrat (Barcelona) les dades facilitades i el lliurament d'una part del material esmentat en el present treball. Als senyors Patrice Leraut (Laboratori d'Entomologia del Museu Nacional d'Història Natural de París) i Jacques Nel (La Ciotat, França) els agraïm les informacions bibliogràfiques i epistolars fornides i l'ajut en la determinació d'algunes de les espècies esmentades. Als senyors Oleguer Escolà i Glòria Masó, conservadors d'Entomologia del Museu de Ciències Naturals (Zoologia) de Barcelona (MCNBZ), i a les senyores Isabel Izquierdo, Carolina Martín, Mercedes París, Amparo Blay i Mercedes Hitado, conservadores i tècniques de la Secció d'Entomologia del Museu Nacional de Ciències Naturals de Madrid (MNCN), els agraïm de nou les habituals facilitats que ens donen per a la consulta de les col·leccions de tots dos museus. A la

senyora Sandra Valentín, bibliotecària del MZB, li agraïm les facilitats que ens dona habitualment per a la consulta dels fons bibliogràfics de la institució.

Referències bibliogràfiques

- Abós Castel, F.P. 1997. Lepidópteros del Parque Nacional de Ordesa y Monte Perdido (Aragón, España). *Alexanor*, 19(8): 461-474.
- Agenjo, R. 1963. *Ancylolomii* de España (Lep. Crambidae). *Eos, Madr.*, 38: 445-470, lám. 10.
- Agenjo R. 1966. Catálogo Ordenador de los Lepidópteros de España. Familia Pyralidae. Suplement a *Graellsia*, 22, sense paginació.
- Agenjo, R. 1964. Contribución al conocimiento de la faúna lepidopterológica ibérica. Sección de capturas, IV. *Graellsia*, 20: 191-202.
- Agenjo, R. 1968. Contribución al conocimiento de la faúna lepidopterológica ibérica. Sección de capturas, V. *Graellsia*, 23: 15-26.
- Agenjo, R. 1974. Contribución al conocimiento de la faúna lepidopterológica ibérica. Sección de capturas, VIII. *Graellsia*, 27(1971): 23-41, lám. 5.
- Bassi, G. 1985. Contributo allo studio delle Crambinae (Lepidoptera, Pyralidae). I: Specie mediterranee nuove o interessanti. *Boll. Mus. reg. Sci. nat. Torino*, 3(1): 73-78.
- Bleszynski, S. 1965. Microlepidoptera Palaearctica, 1.- Crambinae, pàg. 65. Verlag Georg Fromme & Co. Wien.
- Brusseaux, G., Luquet, G. Chr., Mazel, R., Peslier, S., & Zagatti, P. (1999-2000) 2003 a. Les Pyrales des Pyrénées-Orientales. Inventaire raisonné. I. Pyralidae. *Alexanor*, 21(1): 7-19.
- Brusseaux, G., Luquet, G. Chr., Mazel, R., Peslier, S. & Zagatti, P. 2000. Les Pyrales des Pyrénées-Orientales. Inventaire raisonné. *Alexanor*, 21(1)(1999): 7-19.
- Brusseaux, G., Luquet, G. Chr., Mazel, R., Peslier, S., & Zagatti, P. 2003b (1999)(2001). Les Pyrales des Pyrénées-Orientales. Inventaire raisonné .II.- Crambidae. *Alexanor*, 21(3): 131-150.
- Caradja, A. 1916. Beitrag zur Kenntnis der geographischen Verbreitung der Pyraliden des Europäischen Faunengebietes. *Dt. ent. Z. Iris*, 30: 1-88.
- Cifuentes, J. 1995. Los microlepidópteros de Navarra (III). Familia Pyralidae (II). *SHILAP Revista lepid.*, 23(89): 23-41.
- Codina, A. 1918. Heteròcers nous per a la fauna de Catalunya. *Butll. Inst. catal. Hist. nat.*, 18: 60-64.
- Cuní i Martorell, M. 1874. *Catálogo metódico y razonado de los lepidópteros que se encuentran en los alrededores de Barcelona, de los pueblos cercanos y de otros lugares de Cataluña...*-i-viii + 232 pp. Imprenta de Tomás Gorchs, Barcelona.
- Derra, G. & Hacker, H. 1982. Contribution to the Lepidoptera-Fauna of Spain Heterocera in summer 1980. *SHILAP Revista lepid.*, 10(39): 187-196.
- De Prins, W. 1982. Some faunistic remarks on the Spanish Lepidoptera-fauna (Part I). *SHILAP Revista lepid.*, 10(40): 283-286.
- Fassnidge, W. 1935. Lepidoptera at Jaca, Alto Aragón, Spain, in August 1931 and 1933. *Entomologist's Rec. J. Var.*, 47: 19-20.
- Leraut, P. 2000. Contribution à l'étude du genre *Actenia* Guenée (Lepidoptera, Pyralidae, Pyralinae). *Revue française d'Entomologie* (N.S.), 22(4): 239-244.
- Leraut, P. 2002. Contribution à l'étude du genre *Actenia* Guenée (Lepidoptera, Pyralidae, Pyralinae). *Revue française d'Entomologie* (N.S.), 22(4): 239-244.
- Leraut, P. 2002. Contribution à l'étude des Phycitinae (Lepidoptera, Pyralidae). *Nouv. Revue Ent.* (N.S.), 19(2): 141-177.
- Lhomme, L. [1935]. Crambidae (Pyralidae) - Galleriidae. In: *Catalogue des Lépidoptères de France et de Belgique. Vol. 2(1) Microlépidoptères* (Lhomme, L. ed.): 5-172. Le Carriol, Lot.

- Marabuto, E. & Maravalhas, E. 2008. Contribução para o conhecimento dos lepidópteros do Sítio Natura-2000 «Montesinho-Nogueira», Trás-os-Montes, Portugal (Insecta, Lepidoptera). *Boln. Soc. entom. aragon.*, 43: 145-151.
- Marion, H. 1975. Révision des Pyraustidae de France (suite). *Alexanor*, 8(4): 177-184.
- Pérez De-Gregorio, J.J. & Requena, E. 2008. Microlepidòpters (Pyralidae, Crambidae) nous o interessants per a la fauna catalana i iberoblear (VIII) (Lepidoptera). *Sessió conjunta Ent. ICHN-SCL*, 13-14: 91-106.
- Peslier, S. 2005. Les Pyrales de la Réserve Naturelle de Jujols (2e partie). Iconographie des espèces des Pyrénées-Orientales (Lepidoptera, Pyraloidea) *Revue Ass. roussillonnaise Ent.*, 14(1): 32-36.
- Peslier, S. 2007. Les Pyrales de la Réserve Naturelle de Jujols (5e partie et fin). Iconographie des espèces des Pyrénées-Orientales (Lepidoptera, Pyraloidea). *Revue Ass. roussillonnaise Ent.*, 14(2): 51-57.
- Ragonot, E.L. 1893. Monographie des Phycitinae et des Galleriinae. In: *Mémoires sur les Lépidoptères* (Romanoff, N.M. ed.), 7(1) : i-lvi + 1-658 pp., 1-23 pls. St. Peterburg.
- Rebel, H. 1901. Pyralidae – Micropterygidae. In: *Catalog der Lepidopteren des Palaearctischen Faunengebietes* (Staudinger, O. & Rebel, H.), 2: 1-368. R. Friedlander & Sohn, Berlin.
- Rebel, H. 1929. Lepidopteren von den Balearen II. *Dt. ent. Z. Iris*, 43: 75-81.
- Rebel, H. 1930. Über eine Lepidopterenausbeute von der Pityusen. *Verh. zool-bot. Ges. Wien*, 80: 1-5.
- Roesler, U. 1973. *Microlepidoptera Palaearctica, 4 (Phycitinae 1)*. Viena: Verlag Georg Fromme & Co. 752 p.
- Seebold, T. 1898. Beiträge zur Kenntnis der Microlepidopterenfauna Spaniens und Portugals. *Dt. ent. Z. Iris*, 11: 291-322.
- Slamka, F. 1997 (2a ed.). *Die Zünslerartigen (Pyraloidea) Mitteleuropas*. 112 pp., 55 + 13 pls. František Slamka, Bratislava.
- Slamka, F. 2006. *Pyraloidea of Europe*. Vol. 1. 138 pp. František Slamka, Bratislava.
- Slamka, F. 2008. *Pyraloidea of Europe*. Vol. 2. 223 pp. František Slamka, Bratislava.
- Speidel, W. 1996. Pyralidae. In: *The Lepidoptera of Europe. A distributional checklist* (Karsholt, O. & Razowski, J. eds.). 380 pp. Apollo Books, Stenstrup.
- Vives Moreno, A. 1992. *Catálogo sistemático y sinonímico de los lepidópteros de la Península Ibérica y Baleares (Insecta: Lepidoptera)*. 378 pp. Publicaciones del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Dirección General de Sanidad de la Producción Agraria, Madrid.
- Vives Moreno, A. 1994. *Catálogo sistemático y sinonímico de los lepidópteros de la Península Ibérica y Baleares (Insecta: Lepidoptera)*. (Segunda parte). x + 775 pp. Publicaciones del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación. Dirección General de Sanidad de la Producción Agraria, Madrid.
- Ylla, J., Macià, R. & Huertas Dionisio, M. 2008. Pirálidos y Crámbidos detectados en Almería, España (Lepidoptera:Pyralidae). *SHILAP Revta lepid.*, 36 (142): 191-204.
- Zerny, H. 1914. Über paläarktische Pyraliden des k.k. Naturhistorischen Hofmuseums. *Ann. k.k. Natur. Hofm.*, 28: 295-384, läms. 25 i 26.
- Zerny, H. 1927a. Die Lepidopterenfauna von Albarracin in Aragonien. *Eos, Madr.*, 3: 299-488, pls. 9-10.
- Zerny, H. 1927 b. Die Lepidopteren-Fauna von Algeciras und Gibraltar in Süd-Andalusien. *Dt. ent. Z. Iris*, 41: 83-146.

Data de recepció: 8 de gener de 2010

Data d'acceptació: 8 de febrer de 2010